

ierne har da tænkt at dele gaarden. Der vil da sandsynligvis snart opstaa en gaard til, om ikke to, med ligesaa stor kreaturbesætning som hovedbruget. Deling af brugene foregaar forøvrigt temmelig hyppig paa Jæderen, hvilket vistnok maa ansees for meget heldigt, idet der til de fleste brug hører mere eller mindre store udmarker, der kun afgiver et skralt beite for kreaturerne, og som derfor helst bør dyrkes, især da de ofte bestaar af meget gode myrer. Kreaturerne kommer da til at fodres paa stald den meste tid af aaret, og hel staldfodring vil maaske til syvende og sidst passe bedst under de herværende forholde.

Til slutning vil jeg blot bemærke, at tiltrods for at opdyrkningen af Jæderens store myrer foregaar med upaaklagelig fart, som man vistnok af ovenstaaende vil kunne forstaa, saa vil der dog sandsynligvis være nok at tage af i en uoverskuelig fremtid, selv om udviklingen vil medføre, hvad der da ogsaa er tegn til, at dyrkningen efterhaanden vil tage stærkere og stærkere fart.

STRAFFANGER TIL MYRDIRKNING.

UDDRAG AF INDBERETNING FRA AMTSAGRONOM K. MONKAD
OM MYRKULTURUDSTILLINGEN I BERLIN 1904.

SLUITTELIG maa nævnes, hvordan man saavel i Tyskland, Schweiz som enkelte andre lande anvender i stor udstrækning *straffanger* til jordbrugsarbejder og navnlig til *myrdirkning*. Efter de foreliggende opgaver gik det op i flere hundrede tusind dagsverk, som aar om andet paa denne maade kommer jordbruget tilgode, og hvilket utvivlsomt har en langt gavnligere indflydelse paa straffanger end at sidde indespærret i en celle, og hvorved de, naar de engang slipper ud, paa grund af den lange uvirksomhed, er gjort uduelig til arbejde ofte for al fremtid. Særlig interessante var de oplysninger, som forelaa om den bekendte statseiendom og strafanstalt *Witzwil* i Bern, Schweiz. Her optoges 100—150 fanger, som under bevogtning udførte alle de forskjelligartede arbejder ved den store eiendom. Der anvendtes to vogtere for tolv mand. Vogterne deltog selv i arbeidet. Denne anstalt maatte visselig i alle dele kunne tjene som et godt mønster, og forhaabentlig gaar det ikke mange aar, før vi kan nyttiggjøre os et saadant.

MYRDIRKNINGENS OG TORVINDUSTRIENS LØNSOMHED.

UDDRAG AF INDBERETNING FRA INGENIØR R. HUSEBY OM EN STIPENDIEREISE
FORETAGET AAR 1904 I SVERIGE, DANMARK, TYSKLAND OG HOLLAND FOR
AT STUDERE MYRDIRKNING OG TORVINDUSTRI.

AT opdyrkning og industriel udnyttelse af myrstrækninger kan være lønsomt, ja tildels give meget godt direkte udbytte, er nu en kjendt sag i udlandet. At man ogsaa i Norge paa mange steder med fordel

vil kunne bearbejde myren burde ogsaa være udenfor tvivl, ligesom man altid vil høste indirekte fordele ved mindre frostskaade paa om- liggende dyrkede arealer og ved at skaffe arbejdsfolk, særlig kvinder og børn, beskæftigelse, hvorved fattigbyrderne bliver mindre. Men da der er mangeslags myr, og dens beskaffenhed og beliggenhed o. s. v. spiller en stor rolle, bør man absolut søge sagkyndig hjælp, forinden man tager fat paa arbeidet. Man maa ikke blive altfor sangvinsk, naar man faar høre, at myren indeholder saa og saa mange hundrede tusinde baller torvstrø eller tons brændtorv, da udvindingen af disse masser i tør tilstand absolut vil trænge sin rummelige tid, hvorfor tørkefeltets areal og tilgang for sol og vind spiller en stor rolle. Af samme grund bør nedbørsforholdene undersøges og myrens indkjøbspris pr. maal bør ikke være for høj. Man bør ogsaa tage hensyn til landets spredte befolkning, at ikke tilgangen paa arbejdsfolk bliver for liden, — man bør helst søge at undgaa opførelse af arbejderbaracker. Afsætningsforholdene bør man undersøge, og kan man ikke blive af med varerne paa stedet, spiller kommunikationsforholdene en stor rolle. Naar man tager ovenstaaende hensyn, og driften lægges i hænderne paa mænd med indsigt, paapasselighed og orden, burde der intet være til hinder for, at fabrikmæssig tilvirkning af torvstrø og brændtorv her i Norge skulde lønne sig. »Det norske Myrselskab« fortjener den bedste støtte til fortsat arbejde, da bønderne mange steds har vist sig meget træge i opfatningen af torvens store betydning i landhusholdningerne, saaat endnu meget kan udrettes ved spredning af kundskab. Ligeledes vilde det være af stor betydning, om der kan blive tilstaaet *billige offentlige laan* til driftige og kyndige folk mod pant i torv- industrielle anlæg.

MEDDELELSER FRA UDLANDET.

»MOSESELSKABET« er det nye navn for den tidligere »Moseindustri- forening« i Danmark. Selskabets sæde er i Viborg, og formaalet er at fremme nyttiggjørelse af landets myrer. De fornylig vedtagne love har omtrent samme ordlyd som »Det norske Myrselskab«s, lige- som ogsaa virksomheden er den samme. Der arbejdes hovedsagelig for den industrielle udnyttelse, idet »Hedeselskabet« jo forlængst har optaget myrdrkningsvirksomheden og fremdeles fortsætter hermed. Selskabets tidsskrift, der tidligere benævntes »Meddelelser fra Mose- industriforeningen«, heder nu »*Mosebladet*« og udkommer med 6 hefter aarlig. Medlemskontingenten er 4 kroner aarlig.

Efterat Viborg kommunestyre havde tilbudt »Moseselskabet« 3000 kroner kontant til erhvervelse af en byggegrund, saafremt selskabet vilde flytte sine kontorer til denne by, og byens borgere privat havde indsamlet og stillet til raadighed ca. 650 kr. til hjælp til bygningens opførelse, vedtog generalforsamlingen den 28de februar d. a., at man